

Nr 2. Stora mängder havrebladlöss i vissa fält

Havrebladlössen har haft det gynnsamt på många håll, främst i Norrbotten, och kan förekomma i stora mängder i dessa områden.

I många fält är det dags att börja bevaka svampsjukdomar i stråsåd.

Observationer

Denna veckas växtskyddsgraderingar av korn i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län visade att havrebladlöss förekom i alla fält men att variationen var stor – mellan 0,04 och 9,4 löss per strå i genomsnitt. Högsta noteringarna gjordes i Norrbotten och lägsta i Västerbotten. I Jämtland är bladlusmängderna relativt lika mellan olika fält och genomsnittet var 2,2 löss per strå. Förekomsten av vingade löss i Norrbotten tyder på att utflygningen från häggarna inte var avslutad där i början av denna vecka.

Fritflugeskador konstaterades i havre och korn på Röbbäcksdalen, Västerbotten, men kornfälten i Jämtland tycks ha klarat sig. Stick av minerarfluga var vanligt förekommande men inte på alarmerande nivåer.

Primärangrepp av bladfläcksjuka har bara konstaterats på enstaka plantor i ett fåtal av graderingsfälten och det fanns ännu inga observationer av sekundära angrepp. De flesta bestånd var i tidig stråskjutning vid graderingen medan ett par av graderingsfälten i Norrbotten inte hade kommit så långt. I enstaka fält i Jämtland var flaggbladet just synligt.

Ett par rybsfält graderas också och bestånden hade flera örtblad och enstaka plantor hade knoppar. Ännu finns inga rapporter om rapsbaggar, inte heller större angrepp av jordloppor. Kålbladstekel har observerats i Västerbotten i form av vuxna individer som söker sig till fälten för att lägga ägg.

Havrebladlöss i stråsåd

Havrebladlössen kan uppföras snabbt vid goda väderbetingelser – värme och uppehåll. Vi får rapporter om mängder över bekämpningströskel på vissa platser. Ibland sitter lössen på stråbaser under marknivå, vilket gör dem svåra att se. Dra upp plantor och undersök stråbasen!

Använd ett selektivt preparat

För att skona nyttoinsekter bör Teppeki användas mot havrebladlössen. Pyretroider (t.ex. Fastac 50, Beta-Baythroid och Nexide 50) är skadliga för nyttoinsekterna, samtidigt som de är kontaktverkande och kräver därmed mer av spruttekniken.

Havrebladlöss föder levande ungar. De lämnar grå-vita hudömsningar efter sig vartefter de växer.

Teppeki är visserligen ett systemiskt preparat, men transporteras inte nedåt i växten. Transporten sker uppåt i växten och medlet kan också tränga genom bladen. Preparatet har troligen säkrare effekt än pyretroider i täta grödor. Löss som sitter under bladen kan vara lättare att komma åt, men de som sitter långt ner på plantan är svåra att komma åt även med Teppeki.

I områden som tidigare haft problem med rödsotvirus, bör bladlössen bekämpas något tidigare än vad trösklarna rekommenderar. Plantor som blir infekterade i tidiga stadier hämmas kraftigt i sin utveckling.

Tabell 1. Bekämpningströsklar för havrebladlöss i vårsäd.

	DC 31		DC 51		DC 69	
Avräkningspris	Löss/strå	procent angripna strån	Löss/strå	procent angripna strån	Löss/strå	procent angripna strån
1:00	3	55	5	70	11	85
1:50	2	45	3,5	60	7	75
2:00	1,5	35	2,5	50	5,5	70
2:50	1	25	2	45	4,5	65

DC 31 – begynnande stråskjutning

DC 51 – begynnande axgång

DC 69 – blomningen avslutad

Primärangrepp av kornets bladfläcksjuka på plantans äldsta blad. Smittspridning har redan skett, troligen vid regn, och sekundära angrepp syns på ett yngre blad.

Bladfläcksvampar i vårkorn

Via utsäde eller förfrukt

Svampsjukdomar kan bl.a. ha sitt ursprung från utsädet (främst kornets bladfläcksjuka) eller förfrukten (både kornets bladfläcksjuka och sköldfläcksjuka). Det är viktigt att använda ett analyserat utsäde som är betat/behandlat utifrån behovet.

De så kallade primärangreppen som har sitt ursprung från utsädesmitta, kan man se redan under tidig bestockning. De ger en indikation på kommande spridning i fältet.

Smittkällan för sköldfläcksjuka är oftast skörderester av korn som ligger kvar på markytan.

Risikfält för bladfläcksjukdomar

Fuktigt och varmt väder gynnar angrepp av **kornets bladfläcksjuka** och **sköldfläcksjuka**. I fält med korn som förfrukt och med skörderester i markytan är risken för skördenedsättande skador störst. Lätta eller kapillära jordar innebär också ökad risk för angrepp, eftersom beståndet hålls fuktigare.

Tabell 2. Bekämpning av olika svampsjukdomar i vårkorn.

Riktvärde för bekämpning	Optimal bekämpningstidpunkt
Symtom på mer än 10 % av de tre översta bladnivåerna, samt regnig väderlek under den senaste tvåveckorsperioden.	DC 37-39

Preparat: Det finns flera alternativ: Priaxor 0,5-0,75 l/ha, Ascra Xpro 0,4-0,6 l/ha, Aviator Xpro 0,4-0,6 l/ha, Elatus Era 0,4-0,6 l/ha, Vario Xpro 0,6-0,8 l/ha, Comet Pro 0,3-0,4 l/ha + Proline 0,2 l/ha.

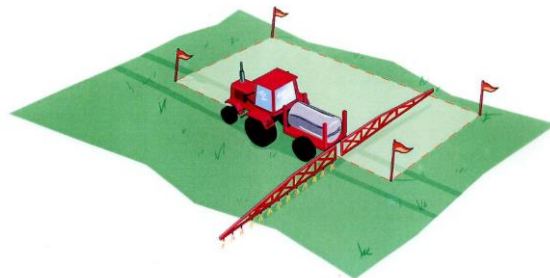
Dosen anpassas efter smittograd, men var försiktig med alltför höga doser då den s.k. greeningeffekten kan göra att avmognaden fördröjs. Vid svampbekämpning senare än DC 37-39 är det **mycket** viktigt att hålla nere doserna för att den s.k. greeningeffekten inte ska göra att avmognaden fördröjs. I norra delarna av Sverige är det särskilt viktigt att välja låg dos – i nivå med nedre delen av intervallen ovan.

Förväxlingsrisk

Fläckar som lätt kan förväxlas med svampangrepp kan ibland förekomma. Fläckarna kan dels vara s.k. fysiologiska fläckar som ofta är sorts specifika, dels fläckar orsakade av sprutmedel eller växtnäingsbrist.

Lämna gärna nollruta

Genom att lämna en obehandlad ruta när du utför bekämpning eller gödslingar i ditt fält kan du lära dig mer om effekt av den behandling du utför. Blev det den effekt som du förväntade dig? Har du fått några sprutskador och hur kan dessa i så fall undvikas till nästa år?

Sommarfältvandringar!

Växtskyddscentralen medverkar i sommar på fältvandringar med fokus på spannmålsodling och integrerat växtskydd. Välkomna!

Torsta, Ås (Östersund) måndag 12 juli kl. 18.30 – ca 21.00

Aktuella växtodlingsfrågor med fokus på spannmål, framför allt integrerat växtskydd och gödsling, samt rybs, skadegörare och pollinering. Anmälan krävs senast två dagar innan träffen och görs till hanna.appelros@lansstyrelsen.se eller via sms: 070-395 33 49.

Röbäcksdalen, Umeå onsdag 14 juli kl. 09.30-13

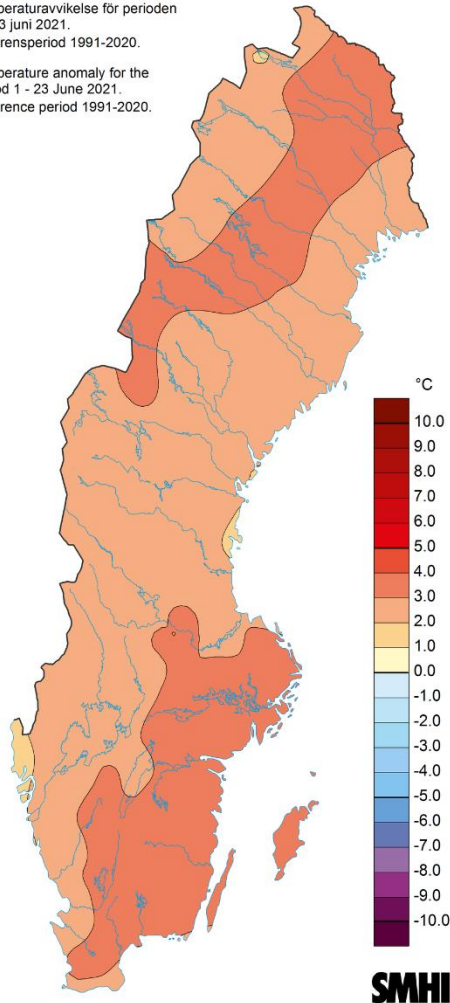
För mer information och anmälan, kontakta Lars Ericsson, Länsstyrelsen 010-225 42 75.

Väder

Nedan kan du se en översiktlig bild över hur temperatur och nederbörd avviker från det normala hittills i juni. Det har i genomsnitt varit varmare än normalt, medan nederbörden har varit något över det normala i de områden där graderingsfälten ligger.

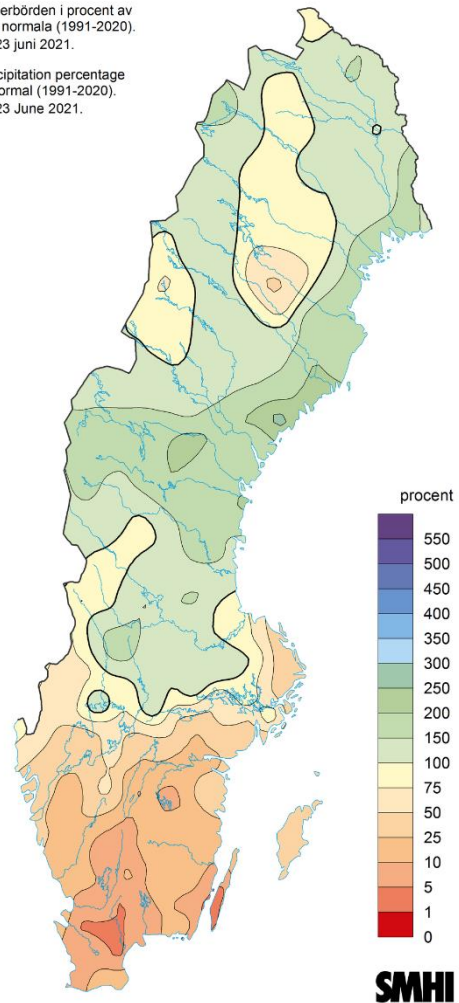
Temperaturavvikelse för perioden
1 - 23 juni 2021.
Referensperiod 1991-2020.

Temperature anomaly for the
period 1 - 23 June 2021.
Reference period 1991-2020.

Nederbörden i procent av
den normala (1991-2020).
1 - 23 juni 2021.

Precipitation percentage
of normal (1991-2020).
1 - 23 June 2021.

Växtskyddscentralen Uppsala

Europeiska jordbruksfonden för
landsbyggsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden